

ANALISIA



Israel eta Kurdistango banderak Erbilan independentziaren aldeko manifestazio batean irailaren 22an.

Beste erreferenduma



Axier Lopez

@axierL

ARGAZKIA: AZAD LASHKARI / REUTERS

Ekialde Hurbila aldatzen ari da. Ohi bezala, odolez, eta kanpoko interes ekonomiko eta geo-politikoaren menetara. Arabiar udaberriekin hasitako aroak, gerra eta eskuhartze inperialisten garaia utzi zion lekua -Siriako guda ikurrik mingarriena izanik-. Aktore politiko berriak eratu dira, aliantzak apurtu eta berriak sortu, baita mapan, *de facto*, aldaketak eragin ere. Eta horretan kurduak zeresan handia ematen ari dira. Orain 100 urte koloniek marraztutako mugek herri kurdua lau puskatan bereizi zuten: Turkia, Siria, Irak eta Iran. Egun lau estatu horiek gerran, maila batean edo bestean, esku-hartzea izateak, kurduak ez die ez-ikusiarera egiteko aukerarik utzi.

Estatuak gabeko naziorik handienak mundu osoko azaletara egin zuten salto. ISISen kontrako gudan Rojavako gerlari kurduen, emakumeak nagusi, kemenari esker. Eta egun, *de facto*, Siria barruko zonalde autonomoa -independentea praktikan- osatu dute. Baina berriki, Iraken menpeko kurduak berenganatu dute arreta. Munduko petroliodun zonalderik aberatsenetakoa da Hego Kurdistan, urtetan Barzani eta Talabani familien artean banatutako pastel goxoa. Masoud Barzani da pre-

sidentea, eta berak bultzatu du independentzia erreferenduma, gainerako kurduen kontrako iritziari aurre eginez; baina sheriffaren ezkutuko oniritziarekin: AEBak. Kurduak masiboki erantzun dute: %72ko parte-hartzea eta %92k estatu independente bilakatzea hautatu zuten. Halere, Barzani berak onartu du ez duela independentzia aldarrikatuko, Irakeko gobernuarekin negoziatzeko argudio gisa erabiliko duela emaitza.

Irakeko gobernuak, Rajoyren eskola antzekoa izanik, "konstituzioaren kontrakoa eta baliogabea dela dio hasieratik. Hego Kurdistanera, Piolinen itsasontzietan, milaka polizia edo militar bidaltzea alferrikakoa da, ordea. ISISen aurkako borrokan trebatu eta ondo armatutako kurduen armada lukete aurrean. Horregatik, Irakek egin duen aurrea izan da kurduak jazarren zailduak diren Turkia, Iran eta Siriako gobernuak laguntza eskatzea; mugak itxi eta petrolioa eros ez diezaioten. Iraken eta Turkiak armada Irakeko mugara eramango dutela adierazi dute. Momentuz, nazioarteak bizkarra eman dio erreferendumari. Israel salbu. Bai, Israel sionista bera. Badakizue, "nire etsaien etsaia dena nire laguna ei da". Xake geopolitikoaren piezak mugitzen ari dira. Kurduak bizi nahi dutela ozen adierazi dute berriz ere, baina, tamalez, beste batzuen interesen peoiak baino ez dira joko maltzur honetan.

EKONOMIAREN TALAIAN

Zergadunoi lapurtzen digute



Juan Mari Arregi

Gogoratzen duzue zer esan zuten Espainiako Gobernuak bankuen erreskateaz? "Zergadunari ez zaio euro bakar bat kostako". Bankuek eta aurrezki kutxek laguntzak itzuli behar ziotuzela zioen. Ba, gezurra esateaz gain, zergadun bakoitzari 2.000 euro inguru lapurtu dizkigute. Argi eta garbi. Albiste hori oharkabean igaro da Kataluniako prozesuaren kontrako erasoaldi ofiziala dela-eta.

Hain zuzen, Espainiako Bankuak galdutzat dauzka bankuen erreskate publikorako erabilitako 40.078 milioi euro. Hamalau finantza entitatek jaso zuten erreskatatuak izateko edo berriz kapitalizatzeko dirua FROB bidez -Espainiako Estatuaren jabetzako organismoa-; guztira 54.353 milioi euro. Espainiako Bankuaren kalkuluen arabera 3.873 milioi berreskuratu dira eta soilik beste 10.402 milioi berreskuratzeko "aukera" duela uste du. Baina abalak, bermeak eta banku txarrantzako kapitalak gehituta kostua askoz handiagoa da. Kontuak aterata esan liteke zergadun bakoitzari 2.000 euro lapurtu dizkigutela. Diru horrekin ez litzateke beharrezkoa izango murrizketarik Hezkuntzan (14.000 milioi euro), Osasungintzan ere ez (10.000 milioi euro), ezta langabetuei 16.000 milioi euro kentzea ere.

Erantzukizunak garbitu behar dira: finantza entitate bakoitzeko administrazio kontseiluetan, Espainiako Bankuan, Europako Banku Zentralean... Eta jakina, Espainiako Gobernu ere bai. Bereziki Rajoyk dauka ardurua handia: lehenik gezurra esan zigun, eta orain, lapurreta horren aurrean eskuak garbitzen ditu esanez gordailugileak defendatu dituela. Euskaldunok badugu beste arrazoi bat gure subiranotasun nazional, sozial, ekonomiko eta politikoaren alde borrokan segitzeko.